

ОТВРАЊЕ СКУПА

Олга НИКОЛИЋ, потпредседник Скупштине СР Србије

Научни скуп посвећен Драгојлу Дудићу, напредном земљораднику, народном хероју Југославије, поздрављам у име Скупштине Социјалистичке Републике Србије. Преносим вам, драги друтови, добре жеље Скупштине Социјалистичке Републике Србије, да ваше критичко оцењивање друштвених прилика у којима је сазревао и објашњење значаја револуционарних догађаја у којима је учествовао организатор оружаног устанка у западној Србији, писац, први председник Главног народноослободилачког одбора Србије, Драгојло Дудић, да објективне оцене и употпуни сазнања о његовој личности и његовом делу.

Стогодишњица рођења Драгојла Дудића, човека израслог из слободарског српског народа, обележена је пробраним садржајима којима је СР Србија изразила поштовање овом угледнику и свој етички став да сећање на њега живи. Међутим, без овог научног скупа, обележавање стогодишњице било би непотпуно.

О Драгојлу Дудићу рекле су свој суд бројне личности нашег политичког и културног живота. Оставио је Драгојло снажан утисак на друга Тита, на Едварда Кардеља, Петра Стамболића, Милоша Минића, Родољуба Чолаковића, Иву Андрића, Чеду Миндеровића, Владимира Дедијера, Виду Јоцић, Драгишу Витошевића и многе, многе друге. Они су о њему писали и јавности говорили. Инспирисао је Драгојло Дудић истакнуте ликовне уметнике да сачувају од заборава његов лик, па га данас по тим сликама и вајарским делима знамо и ми који нисмо могли да га лично познајемо. Признати песници су о Драгојлу песме певали.

Увек сам се питала, у поводима када сам о Драгојлу Дудићу била подстакнута да размишљам: шта је било пресудно, стицај друштвених околности или снажна личност какав је несумњиво Драгојло био, да од човека села, који је хлеб за себе и породицу зарађивао на њиви за плугом, шта је било пресудно да га уздигне до истакнутог предводника у судбоносним догађајима по нашу земљу и српски народ?

Драгојло Дудић је читао и писао књигу. Да ли је можда, баш зато, што је више знао и умео речито да објасни циљеве партизан-

ског отпора и сугестивношћу излагања о уређењу будућег друштва, искочио у најугледнијег устаника свога краја?

Је ли углед Драгојла Дудића у народу и међу његовим саборцима растао са значајем функције које је имао или је његов начин живота, у којем се осведочио као заступник правде, строг према себи, најзапосленији који је могао лако да распоређује шта други треба да раде, његово поверење у људе, правичност, то што је подједнако делио неудобности партизанских прилика са својим борцима, без обзира на високе дужности које је обављао, је ли, дакле, његов лични пример био пресудан да га народ и саборци цене и да му верују?

Наша савремена свакодневница притиснута је бројним економским тегобама, али све више и поремећеним системом вредновања људи и вредности живљења, који занемарује култ рада, а предност преноси на успешност и сналажење. Зашто наше друштво почиње да заостаје у неким етичким принципима које је у својој недавној прошлости највише величало и неговало?

Осветљавајући на овом научном скупу лик Драгојла Дудића, можемо се запитати, да ли су особине челних људи који желе да свет око себе мењају и да вуку напред, увек у новим историјским условима изнова дате или неке људске вредности и преимућства из прошлости имају одређења која се могу и у данашњим приликама утврђивати као пример и животни став за углед.

Уверена сам да ће научни скуп који је овде у Драгојловом Ваљеву окупио у научној јавности познате научне раднике и по темама које је себи поставио, успети да целовито оцени истакнуту личност Драгојла Дудића, не само по тренутку у којем је живео, већ и по делу које је за продирање комунистичких идеја у овдашњим масама учинио и какав је утицај имао за напредовање оружаног партизанског отпора у западној Србији.

Желим вам успешан рад, драги другови.